

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УСНОМУ ПОСЛІДОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У статті досліджено особливості організації навчального процесу для формування в майбутніх перекладачів перекладацької компетентності в усному послідовному перекладі. Проаналізовано та доведено ефективність формування перекладацької компетентності за допомогою орієнтування студентів на досягнення визначених цілей навчання та на усвідомлення власної успішності в навчанні. Визначено переваги завдань, які сприяють подоланню стресу під час перекладу. Проаналізовано позитивний вплив активної навчальної і розумової діяльності та співпраці студентів упродовж навчального процесу та розвитку здатності студентів до оцінювання. Визначено основні можливості врахування індивідуальних особливостей студентів для організації навчання перекладу й акцентовано необхідність забезпечення ергономічного місця навчання студентів.

Ключові слова: усний послідовний переклад; перекладацька компетентність; відновлювальна енергетика; мотивація; саморефлексія; стресові умови навчання.

Володько А. Н.,

старший преподаватель кафедры теории, практики и перевода немецкого языка,
Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт
имени Игоря Сикорского»,
annamvolodko@gmail.com

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ У БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В УСНОМ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОМ ПЕРЕВОДЕ

В статье исследованы особенности организации учебного процесса для формирования у будущих переводчиков переводческой компетентности в усном последовательном переводе. Проанализирована и доказана эффективность формирования переводческой компетентности посредством ориентирования студентов на достижение определенных целей обучения и на осознание собственной успешности в учебе. Определены преимущества задач, которые способствуют преодолению стресса при переводе. Проанализированы положительное влияние активной учебной и умственной деятельности, сотрудничества студентов во время учебного процесса и развития способности студентов к оцениванию. Определены основные возможности учета индиви-

дуальных особенностей студентов для организации обучения переводу и акцентирована необходимость обеспечения эргономичного места обучения студентов.

Ключевые слова: устный последовательный перевод; переводческая компетентность; возобновляемая энергетика; мотивация; саморефлексия; стрессовые условия обучения.

Volodko, Anna,

Senior Lecturer of the German Language Theory, Practice and Translation Department,
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»,
annamvolodko@gmail.com

ORGANIZATIONAL AND EDUCATIONAL PECULIARITIES OF FORMING PRE-SERVICE INTERPRETERS' TRANSLATION COMPETENCY IN CONSECUTIVE INTERPRETING

In this article, the most effective ways of interaction between teacher and students during their acquiring of scientific and technical consecutive interpreting skills are determined. Different teaching methods and techniques, feasibility of using communicative role plays with elements of competition for effective training of pre-service interpreters are analyzed. The author determines that role plays simulate further interpreters' work within the educational process and make a bulk of good ground for developing and verifying not only the translation competency, but also the key competences relating to the metacognitive content of education. This kind of activities has an educational and cognitive orientation for the learning process as well. The effective formation of pre-service interpreters' translation competency is achieved when organizational and educational peculiarities are taken into account by teachers, when students are aimed at meeting specific goals, performing tasks, overcoming stress while interpreting, and realizing their learning success. The author analyzes students' learning activities and evaluation of the interpreted texts and situations, which fosters their self-reflection experience. The organizational issue of pre-service interpreters' learning for developing their translation competency remains relevant and requires further detailed analysis in the context of reforming Ukrainian educational system at university level.

Key words: consecutive interpreting; translation competency; renewable energy; motivation; self-reflection; stressful learning environment.

Постановка проблеми. Для визначення максимально ефективних способів взаємодії студентів та викладача в процесі навчання усного послідовного науково-технічного перекладу нами проаналізовано різні методи і технології навчання і встановлено доцільність застосування комунікативно-ігрового методу (за О. О. Паршиковою) з використанням ігрових прийомів з елементами змагання та перевілення для ефективного навчання майбутніх перекладачів. Грунтуючись на компетентнісному підході, ігрова діяльність, що імітує майбутню професійну діяльність перекладача в межах навчального процесу, є об'єктивним засобом розвитку та перевірки сформованості не лише перекладацької компетентності (ПК) студентів, а й ключових компетентностей, що належать до метакогнітивного змісту освіти [1], та має чітко сформульовані цілі й кінцеві результати навчання з навчально-пізнавальною спрямованістю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми навчання усного перекладу приділяли увагу багато фахівців, які досліджували різні питання, зокрема комунікативний підхід до навчання перекладу (О. Каде, Л. К. Латишев, З. Д. Львовская, Р. К. Міньяр-Белоручев, Г. В. Чернов, А. Д. Швейцер) та навчання усного перекладу засобами інформаційно-комунікаційних технологій (Н. О. Макоед, А. В. Янковець). Однак недостатньо дослідженими є особливості організації навчального процесу майбутніх перекладачів з урахуванням ергономічності місця навчання для оптимізації навчальної діяльності студентів з метою досягнення максимальної ефективності, успішності та комфортності перебігу навчального процесу.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей організації навчального процесу майбутніх перекладачів для ефективного формування перекладацької компетентності в усному послідовному перекладі (УПП).

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення належної теоретичної та практичної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти (перший (бакалаврський) рівень) та ефективного формування ПК зокрема втілюється шляхом методично обґрунтованої організації, планування та керування навчальним процесом, що досягається шляхом вирішення таких завдань:

- спрямованість практичного заняття на реалізацію поставлених цілей з метою формування ПК студентів та їх інформування про ступінь досягнення цілей в межах евристичних бесід;
- комплексність практичних занять, що полягає у виконанні завдань, спрямованих на подолання стресу під час виконання перекладу, на усвідомлення власної успішності навчання студентів, та тих, які поступово готують їх до УПП;

- активна навчальна та розумова діяльність усіх студентів упродовж навчального процесу, зумовлена ефективним розподілом ігрових ролей, у межах якого кожен студент задіяний у грі та має чітке завдання;
- формування в студентів здатності до оцінювання та виправлення недоліків тексту перекладу й перекладацької ситуації, що надає їм можливість подальшого коригування своїх перекладацьких дій на основі аналізу результатів діяльності та рефлексії;
- урахування індивідуальних особливостей студентів, що втілене в додаткових завданнях, розроблених відповідно до конкретних труднощів, що виникають у певного студента під час перекладу;
- ергономічність організації місця навчання, яка забезпечується комфортним розташуванням студентів, зручністю пересування та ротації в межах групи, можливістю використання засобів навчання в друкованому та електронному форматах залежно від особистих переваг студентів.

Можливості вирішення вищезазначених завдань представимо в такому викладі.

До основних організаційних форм навчання студентів за запропонованою методикою належать аудиторні заняття і самостійна робота студентів (СРС), під час якої виконуються, крім домашніх завдань, запропонованих після кожного циклу вправ, ще й додаткові завдання за бажанням або, в разі необхідності, для удосконалення ПК або окремих її компонентів, представлені в блозі в соціальній мережі Facebook, а також переглядають дібрані мотиваційні аудіо-візуальні матеріали (АВМ) про особливості УПП, навчання та роботу усних перекладачів за кордоном.

Варто наголосити, що з метою сприяння психологічній готовності студентів до виконання різних видів перекладу в межах навчального модуля та безпосереднього переходу до УПП ми пропонували до виконання в межах СРС додаткові завдання, які створювалися з урахуванням конкретних труднощів, що виникали в кожного окремого студента під час навчання УПП та визначалися за розробленою нами діагностичною таблицею само- та самооцінювання студентів.

З огляду на результати проведеного дослідження констатуємо, що навчання студентів УПП слід починати з досягненням рівня володіння німецькою мовою С1 та після опанування теоретичних курсів, які становлять базовий фундамент ПК, а саме комунікативної та спеціальної компетентностей, сформованих до початку навчання УПП. Навчання УПП пропонуємо починати в 7-му семестрі, оскільки студенти вже мають досвід навчального перекладу на молодших курсах, а з 4-го курсу вивчають переклад у різних галузях знань, отже, можуть екстраполювати

отримані знання та вміння із запропонованої методики навчання на інші дисципліни, що підвищує їх мотивацію та загальний показник успішності в навчанні. Під час аудиторних занять умови виконання вправ максимально наближені до реальних, що забезпечує повну реалізацію очікуваних навчальних цілей.

Грунтуючись на проведених нами дослідженнях, важливим вважаємо дотримання послідовності виконання таких етапів навчання: доперекладацького та власне перекладацького, а також залучення додаткових мотиваційних та розвиваючих заходів. Зазначимо, що інформаційно-мотиваційне вступне заняття-дискусія та вступне заняття з перекладацького скоропису, перекладацької етики і технічної підготовки, які передують безпосередньому виконанню комплексу вправ, допомагає викладачеві налаштуватися на оптимальний темп роботи групи, в разі, якщо викладач попередньо не мав нагоди працювати з цими студентами, або ж визначити додаткові особливості кожного студента, їхнє ставлення до УПП та інших видів перекладу, які вивчатимуться на кожному етапі навчання, та оцінити рівень психологічної готовності студентів до навчання перекладу та УПП на власне перекладацькому етапі зокрема.

Протягом вступного інформативно-мотиваційного заняття-дискусії і заняття з перекладацького скоропису, перекладацької етики та технічної підготовки студенти повторюють інформацію про особливості УПП, яку вони вивчали в попередніх лекційних курсах, наприклад «Основи перекладознавства», за допомогою перегляду спеціально дібраних АВМ та виконують вправи для повторення попередньо вивченої інформації про УПП. У разі недостатнього досвіду або прогалин у знаннях студентів варто докладніше розглянути певні теоретичні теми в ході роз'яснювальної лекції та запропонувати студентам додаткові джерела інформації для СРС (електронні посилання, підручники тощо) або завдання до виконання.

З метою постійної концентрації уваги, підтримання інтересу, мотивації до самовдосконалення студентів, швидкого звикання до динаміки занять, зменшення превалюючої ролі викладача та рівня напруги в процесі навчання, в кожному навчальному циклі ми змодельовали вправи, завдання яких не повторюються, засоби навчання не є одноманітними за структурою та довжиною тексту оригіналу, з постійно змінюваним складом у малих групах, у яких студенти працюють над новим завданням для перекладу, та увагу яких акцентовано на співпраці, взаємодопомозі і рефлексії.

З метою оптимізації атмосфери на занятті за наявності різних рівнів мовної та теоретичної підготовки студентів нами було проведено дослідження щодо визначення режимів роботи, у яких навчання

УПП є для студентів найкомфортнішим. У результаті встановлено, що робота в групах по три-чотири студенти та в парах є найпродуктивнішою для занять з УПП з огляду на успішність студентів та низький рівень напруги під час виконання завдань на відміну від самостійної роботи за допомогою програм аудіо-запису тексту перекладу.

За результатами евристичної бесіди зі студентами дискомфорт під час самостійної роботи полягає у відсутності прямого контакту з людьми, оскільки АВМ з текстом оригіналу транслюється, а текст перекладу записується за допомогою комп'ютерної програми, і тільки вибірково та відстрочено перевіряється викладачем і студентами. Крім того, відстрочені результати оцінювання мають не такий великий мотивуючий вплив на студентів, як жива бесіда, обговорювання в реальному часі та оцінювання безпосередньо після перекладу в парі або групі.

Важливим фактором є також ергономічність роботи в малих групах, оскільки це збільшує ефективність використання часу, навчає студентів взаємодії та взаємодопомозі в професійній діяльності та підкреслює переваги колективної роботи усного перекладача за наявності стресових ситуацій. Переваги обраних режимів виконання вправ під час навчання іноземних мов підтверджено дослідженнями науковців [2; 3] та під час навчання УПП за результатами проведеного нами експериментального навчання, як у межах розвідувального, так і в межах основного експериментів.

З метою визначення доцільного поділу студентів на групи ми також обрали три варіанти:

- 1) за однаковим рівнем практичних і теоретичних знань;
- 2) за різним рівнем практичних і теоретичних знань;
- 3) хаотичний поділ студентів за допомогою гри «Сім'я Майер», що використовується для поділу груп людей незалежно від їхніх теоретичних знань та практичного досвіду.

Результати дослідження показали, що поділ за першою категорією є ефективним лише в разі роботи студентів з високим та середнім рівнем знань, студенти з низьким рівнем відчувають прогалини у знаннях, тому потребують або допомоги викладача, або ж більш досвідчених студентів. Таким чином, друга категорія виявилась ефективнішою для поділу студентів, оскільки, працюючи в парах, студенти з вищим рівнем знань значно мотивують своїх одногрупників, навчаються взаємодопомозі, студенти з нижчим рівнем знань прагнуть самовдосконалитися, тому в групах гармонія й позитивна робоча атмосфера. Виявлено було також випадки, коли студенти з нижчим рівнем знань після кількох занять у групі проявляли себе в колективі з нового боку: переоцінювали власне ставлення

до освіти, зацікавлювалися запропонованою методикою і виявляли ініціативу не лише на рівні створеної групи або пари, а й на рівні загальної студентської групи, відкривали власні нові можливості. Однак варто пам'ятати, що склад пар та груп слід постійно змінювати, аби студенти не звикали до роботи з однією людиною або групою людей, а розвивали комунікабельність і готовність до роботи з будь-якою аудиторією.

Третій варіант поділу студентів, за яким студенти хаотично створюють пари або групи, – гра «Сім'я Майер», що є ефективним способом на етапах навчання, коли студенти в більшості зрівняли свої знання та мають однаковий рівень сформованості ПК. Рекомендуємо використовувати його з початку другого навчального модуля, оскільки цей варіант використовується для довільного поділу груп людей незалежно від їхніх знань, навичок й умінь, що як виявлено в ході експериментів, не можливе на початкових етапах навчання.

Під час гри «Сім'я Майер» студенти отримують на вибір у довільному порядку картки з чотирма різними варіаціями написання прізвища Майер німецькою мовою (Maier, Meier, Mayer, Meyer) та обирають одну картку навмання, аби вони не могли впливати на склад групи під час виконання наступного завдання. Однак аби зробити поділ більш галузевим спрямованим, оскільки представлений комплекс вправ розроблений у галузі відновлювальної енергетики, ми використали ідею гри як прототип і запропонували студентам картки з назвами різних видів відновлювальної енергетики: 1) Solarenergie; 2) Photovoltaik; 3) Wasserkraft; 4) Windenergie; 5) Bioenergie; 6) Geothermie. Отримавши картку, студенти мали описати співрозмовнику вид енергії, який зазначений у них на картці, співрозмовник мав дати правильну відповідь та порівняти чи збігаються їхні види альтернативної енергії, у разі збігу студенти утворювали пару чи групу і починали роботу над вправою. Такий вид перерозподілу груп рекомендуємо виконувати посеред заняття для ротації студентів, їх фізичного та розумового відпочинку та відволікання від стресових умов навчання.

Очевидним результатом правильного поділу груп є загальне покращення знань всіх студентів та вирівнювання амплітуди успішності у всій академічній групі. Крім цього, виявлено такі цікаві випадки:

1) 6% студентів не користувалися перекладацьким скорописом, оскільки образне мислення в них преважує і тому запис ускладнював запам'ятовування почутої та побаченої інформації;

2) деякі студенти (3% від загальної кількості) настільки зацікавилися вивченням УПП та методикою навчання, що з початкового рівня успішності 0,25

покращили свої знання аж до коефіцієнта навченості 0,7 та, крім цього, виявили здатність до кращого синхронного перекладу, ніж УПП з записом перекладацьким скорописом. Звичайно, ці випадки є винятками, але вважаємо за потрібне наведення статистики в нашій роботі та їх подальший опис з наукового погляду для наступних досліджень навчання УПП. Доведено також доцільність використання в навчальному процесі секретних ролей, які сприяють ефективній роботі студентів у групах, підвищенню активності та мотивації студентів на занятті.

Для збільшення показників успішності важливим є комфорт студентів, тому ми також дослідили ергономічність місця навчання, а саме сприятливі місця розташування для проведення різних видів занять. Важливим питанням є мотивація студентів під час презентації ідейних засад змістового модуля, що відбувається на інформативно-мотиваційному занятті-дискусії, тому його доцільно проводити в комп'ютерній лабораторії або просторій аудиторії з використанням проектора. Викладач одразу ознайомить студентів не тільки із запропонованими АВМ і завданнями для мотивації та повторення теоретичного матеріалу, але й з основними принципами та метою використання блогу в соціальних мережах у процесі навчання УПП.

Аудиторні заняття 1-го та 2-го циклів кожного навчального модуля рекомендуємо проводити в достатньо просторих аудиторіях, де студенти можуть розміститися групами на відстані одна від одної і не заважати одна одній під час виконання вправ. Основний засіб навчання в межах 1-2-го циклів може бути як роздрукований примірник із завданнями, так і електронна версія он-лайн чи збережений документ на електронному пристрої.

Оскільки специфіка виконання завдань у циклах 3-5 передбачає використання АВМ та навушників, рекомендуємо проводити заняття в комп'ютерній лабораторії або, за наявності доступу до швидкісного безпроводного Інтернету на території навчального закладу чи за використання студентами завчасно збережених на електронних пристроях АВМ, у тій же достатньо просторій аудиторії, де проводилися попередні цикли. Крім зазначених вимог до аудиторій важливою є також їх зручність для проведення обговорень, евристичних бесід і дискусій, що позитивно впливають на ефективність навчання і формування та розвиток навчально-пізнавальної і психологічної компетентностей.

Для підвищення ефективності навчання та взаємодії студентів на заняттях нами було досліджено питання їхнього розміщення в навчальному просторі. Таким чином встановлено, що основними критеріями є можливість працювати в професійній ситуації, макси-

мально наближеній до реальної (сила голосу, комфортність та природність розташування стосовно співрозмовника), можливість вільного доступу викладача до пар та груп, легкий перехід до режиму роботи в парах або групах, можливість зорового контакту студентів та викладача під час обговорення результатів у процесі евристичних бесід.

Для підвищення мотивації студентів та сприяння усвідомленню ними власних недоліків та успіхів викладачеві слід уникати акцентування уваги на тому, що УПП загалом, а також переклад у галузі відновлювальної енергетики зокрема є складним процесом, оскільки це лише знижуватиме впевненість студентів у своїх силах. Краще підтримувати успіхи та старання студентів, що сприятиме створенню позитивного психологічного клімату на занятті, їхній мотивації та подальшій саморефлексії.

Варто уникати загального обговорення низької успішності та помилок окремих студентів. Рекомендуємо обговорювати такі питання в ході евристичної бесіди, що вимагатиме від викладача максимально коректного формулювання висловлювань та залучення всіх студентів до обговорення, аби студент, який припустився помилок, зрозумів, що говориться саме про нього, але не відчував дискомфорту та не піддавався насмішкам, оскільки викладач не називав його імені, а тільки описав помилки. При цьому інші студенти запам'ятовують помилки, яких слід уникати та толерантно ставляться один до одного, що сприяє згуртованості колективу і рефлексії на основі врахування помилок колег.

Перекладаючи на початкових етапах, студенти роблять велику кількість помилок, однак рекомендуємо викладачам уникати виправлення в процесі виконання вправ, а записувати помилки для подальшого обговорення. Також слід уникати невербальних підказок з боку викладача та студентів, оскільки такі підказки як і миттєве виправлення студента-перекладача, по-перше, не відповідає умовам реальної професійної ситуації, по-друге, є додатковим стресовим фактором, що заважає концентрації, подальшому вільному формулюванню висловлювань без остраху бути виправленим, погіршує самооцінку та бажання студентів до саморозвитку у процесі навчання УПП.

Взаємо- та самооцінювання з подальшим виправленням помилок та недоліків студенти проводять за допомогою обговорень текстів перекладу після виконання вправ. Контроль проводиться шляхом опрацювання діагностичної таблиці само- і взаємооцінювання та обговорення студентами помилок один одного в ході групової дискусії. Студенти, які виконують роль слухача або секретну роль, оцінюють перекладацьку ситуацію під час виконання студентом-перекладачем перекладу та занотують помилки,

неточності й недоліки, а він одразу по завершенню перекладу може оцінити себе з огляду на успішність виконання ним комунікативного завдання та порівняти свої результати з колегами. Ефективним для подальшого уникнення помилок є їх спільне обговорення та корегування в групі.

Важливою є також безпосередня взаємодія викладача зі студентами, коли викладач може взяти на себе роль додаткового слухача, що безсумнівно буде додатковим стресовим фактором для студента-перекладача, однак є невід'ємною частиною навчального процесу.

Під час виконання вправ, характерними для яких є чіткість інструкцій, слід на початкових етапах контролювати дії студентів та керувати ними, перевіряти правильність розуміння й виконання ними завдань, тривалість виконання вправ тощо. Викладачеві слід наголошувати на успіхах студентів у самостійній роботі з циклами та з часом уникати надмірного втручання в навчальний процес без нагальної потреби, що сприятиме розвитку творчості, проявам самостійності та здатності до саморефлексії студентів.

Для ефективного навчання студентів УПП в галузі відновлювальної енергетики нами було дібрано навчальні матеріали з великою кількістю лексики, що повторюється та стимулює студентів переглядати, узагальнювати й використовувати в нових мовленевих ситуаціях вивчений матеріал з попередніх циклів та модулів. Тому рекомендуємо уникати перекладних способів семантизації лексичних одиниць, оскільки високий рівень володіння студентами іноземною мовою передбачає відповідний рівень вимогливості, що стимулює їх до саморозвитку й удосконалення. Навіть у випадках пояснення спеціальних термінів варто використовувати опис або тлумачення іноземною мовою. Тому викладач має добре володіти понятійною базою спеціальної галузі знань та оперувати термінами на рівні, що дозволив би йому доступно пояснити їхнє значення студентам. Це сприятиме тому, що студент самостійно на основі підказки-опису здогадається про переклад слова рідною мовою, а також буде внутрішньо мотивований до виконання додаткових тренувальних вправ в межах самостійної роботи для поліпшення власного рівня знань і якості тексту перекладу.

Для систематизації вивченого матеріалу нами розроблені мнемокартки, основним завданням яких є лексична розминка студентів перед початком виконання вправ та повторення вивченої раніше лексики. Це мотивує студентів до систематичних повторень пройденого матеріалу та плідної роботи на аудиторному занятті.

Наведемо приклад мнемокартки:

Aufgabe 1: Hören Sie die Wörter und wiederholen Sie sie nacheinander.

Windkraftanlage, Kapazität, Windrad,
Subventionsbedarf, Standort, Anlage, überfördert,
voranschreiten, Windenergie, Windkraft

Aufgabe 2: Hören Sie die Wörter und wiederholen Sie ihre Übersetzung.

Leistung, Stromverbrauch, Strompreisbremse,
Abnahmepreis, Binnenland, Ausbauziele,
Rahmenbedingung, umweltfreundlich, Stilllegung,
Ruß

Aufgabe 3: Hören Sie die Wörter und wiederholen Sie sie und ihre Übersetzung.

Atemwegserkrankung, Gesundheitssystem,
Strombedarf, liefern, fossil, Vergütung,
Kraftwerksleistung, Windkraftwerken,
Kohlekraftwerk, Einspeisetarif

Основним завданням вправ на мнемотехніку є розвиток пам'яті студентів та уміння утримувати інформацію в механічній пам'яті. Крім цього, вправи виконують контрольну функцію, тому що здійснюється безпосередній контроль виконання «студент-студент» та безпосередній, але вибірковий, контроль викладачем.

Також варто зазначити, що важливою перевагою розробленої методики навчання є екологічність використання навчальних матеріалів, оскільки всі завдання розміщуються в блозі у соціальній мережі Facebook і не потребують друку, крім циклів 1-2, які за бажанням студентів можуть виконуватися в електронному форматі або бути надрукованими. Основною вимогою є наявність технічного пристрою (комп'ютер, ноутбук, планшет або смартфон) та доступу до мережі Інтернет. Через постійне використання студентами Інтернету для навчання та дозвілля, доступ до навчальних матеріалів у них є в будь-якому місці та в будь-який час, що теж є мотивуючим фактором для навчання. Студенти можуть роздрукувати завдання для кожного циклу, однак це актуально лише для перших двох циклів кожного модуля, оскільки наступні передбачають використання АВМ.

Крім того, використання блогу є зручним і для викладача, оскільки з часом викладач може змінити

застарілі тексти статей та АВМ на сучасніші, що не спричинить великих матеріальних затрат. У блозі студенти можуть знайти також багато запропонованої викладачем додаткової інформації: посилання на Інтернет-сторінки асоціацій перекладачів, навчальні та документальні відео з теми «Навчання УПП» та «Відновлювальна енергетика».

Результати дослідження. Таким чином, можемо стверджувати, що ефективне формування ПК майбутніх перекладачів здійснюється з урахуванням особливостей організації навчального процесу через орієнтування студентів на досягнення конкретно поставлених цілей, виконання завдань, спрямованих на подолання стресу під час усного послідовного перекладу та на усвідомлення власної успішності навчання студентів, їх активну діяльність упродовж навчального процесу, здатність студентів до оцінювання та виправлення недоліків тексту перекладу й перекладацької ситуації, урахування індивідуальних особливостей кожного студента та ергономічність організації місця навчання.

Перспективи подальших розвідок. Питання організації навчального процесу майбутніх перекладачів для формування перекладацької компетентності залишається актуальним і потребує ретельного дослідження в умовах реформування системи вищої освіти. Вважаємо необхідним у подальших дослідженнях зосередити увагу на визначенні алгоритму ергономічного контролю навчальної діяльності, із залученням спеціально розроблених засобів зокрема, з боку викладача та самоконтролю студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хуторской А. В. Современная дидактика : учеб. для вузов / А. В. Хуторской. – СПб. : Питер, 2001. – 544 с.
2. Philpott J. Captivating your class : Effective teaching skills / J. Philpott. – London: Continuum, 2009. – 171 p.
3. Sternberg R. Educational psychology / R. Sternberg, M. Williams. – [2d edn.]. – London : Pearson, 2009. – 615 p.

REFERENCES

1. Khutorskoj A. V. Sovremennaja dydaktyka : ucheb. dlja vuzov / A. V. Khutorskoj. – SPb. : Pyter, 2001. – 544 s.
2. Philpott J. Captivating your class : Effective teaching skills / J. Philpott. – London: Continuum, 2009. – 171 p.
3. Sternberg R. Educational psychology / R. Sternberg, M. Williams. – [2d edn.]. – London : Pearson, 2009. – 615 p.

Отримано 21.12.2017 р.